

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 633/2019
09.07.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића, председника већа, Маје Ковачевић Томић, Соње Павловић, Веска Крстајића и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Марином Пандуровић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира из члана 23. став 1. Закона о јавном реду и миру (ЗЈРМ), одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Мирка Кадовића и адвоката Александра Медурића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Врбасу К 421/18 од 07.12.2018. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 38/19 од 25.03.2019. године, у седници већа одржаној 09.07.2019. године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Мирка Кадовића и адвоката Александра Медурића, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Врбасу К 421/18 од 07.12.2018. године и Вишег суда у Сомбору Кж1 38/19 од 25.03.2019. године, само у погледу правне квалификације кривичног дела тако што Врховни касациони суд описане кривичноправне радње окривљеног правно квалификује као кривично дело ометање службеног лица у вршењу службене дужности из члана 23. став 1. Закона о јавном реду и миру („Службени гласник РС“ број 6/16), за које га применом одредби члана 4, 42, 43, 45. став 5. и 6. и 54. Кривичног законика осуђује на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци и одређује да ће се наведена казна извршити на тај начин што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује у улици ... у ..., без електронског надзора, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у затвору,

док се исти захтев за заштиту законитости у преосталом делу **ОДБИЈА** као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу К 421/18 од 07.12.2018. године, остављена је на снази пресуда Основног суда у Врбасу К 64/18 од 23.08.2018.

године, а окривљени АА, оглашен је кривим због извршења кривичног дела ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира из члана 23. став 1. Закона о јавном реду и миру и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци. Окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 5.000,00 динара, у року од два месеца од дана правноснажности наведене пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Сомбору Кж1 38/19 од 25.03.2019. године, делимичним усвајањем жалбе бранилаца окривљеног АА, преиначена је пресуда Основног суда у Врбасу К 421/18 од 07.12.2018. године, тако што је у целини стављена ван снаге пресуда Основног суда у Врбасу К 205/15 од 06.04.2017. године, а окривљени АА, оглашен је кривим због извршења кривичног дела ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира из члана 23. став 1. Закона о јавном реду и миру, за које је осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци. Истом пресудом, окривљени је ослобођен од дужности плаћања трошкова кривичног поступка.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено су поднели браниоци окривљеног АА, адвокати Мирко Кадовић и Александар Медурић, због повреда закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП и 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд, усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или их укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновно суђење.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке у смислу члана 488. став 2. ЗКП, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је нашао:

Основано се у захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Мирка Кадовића и адвоката Александра Медурића, указује да у погледу кривичноправних радњи окривљеног у конкретном случају није примењен закон који је блажи за учиниоца, тј. да је доношењем правноснажних пресуда учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ.

Наиме, одредбом члана 5. став 1. КЗ прописано је да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, а ставом 2. истог члана да ако је после извршења кривичног дела измењен закон једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца.

Из изреке правноснажне пресуде произилази да је окривљени АА, кривично дело ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира из члана 23. став 1. Закона о јавном реду и миру, извршио дана 26.12.2013. године, када је важио Закон о јавном реду и миру („Службени гласник РС“ број 51/92... 101/05), за које је била прописана казна затвора од шест месеци до три године.

У међувремену, дана 05.02.2016. године, дакле након извршења предметног кривичног дела, а пре доношења побијаних правноснажних пресуда, на снагу је ступио Закон о јавном реду и миру („Службени гласник РС“ број 6/2016), који у одредби члана 23. став 1. кривичноправне радње окривљеног које се састоје у ометању овлашћеног службеног лица у вршењу послова службене дужности, инкриминише као кривично дело ометање службеног лица у вршењу службене дужности за које је прописана казна затвора од шест месеци до две године.

Стога, по налажењу Врховног касационог суда, закон који је ступио на снагу након извршења предметног кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим („Службени гласник РС“ број 6/16) у конкретном случају је повољнији за окривљеног у односу на закон који је примењен и који је важио у време извршења кривичног дела, имајући у виду прописане казне за наведено кривично дело, па су судови примењујући на окривљеног строжи закон, учинили повреду одредбе члана 5. КЗ и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП на штету окривљеног, како се то основано указује у захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је усвајајући захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног као делимично основан, преиначио побијане правноснажне пресуде у погледу правне квалификације кривичноправних радњи окривљеног, и нашао да се у радњама окривљеног стичу законска обележја кривичног дела ометање службеног лица у вршењу службене дужности из члана 23. став 1. Закона о јавном реду и миру („Службени гласник РС“ број 6/16).

Надаље, Врховни касациони суд је на основу члана 4, 42, 43, 45. став 5. и 6. и 54. КЗ окривљеног АА осудио на казну затвора у трајању од 6 (шест) месеци и истовремено одредио да ће се наведена казна извршити на тај начин што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује у улици ... у ..., без примене мера електронског надзора.

При одмеравању казне, овај суд је имао у виду све околности из члана 54. КЗ, као правилно утврђене у редовном поступку, али по ставу Врховног касационог суда, у конкретном случају није неопходно да окривљени АА казну затвора на коју је осуђен издржава у условима пеналне средине, већ ће се сврха изрицања кривичних санкција и сврха кажњавања остварити и издржавањем наведене казне без напуштања просторија у којима окривљени станује, без примене мера електронског надзора, пре свега имајући у виду личност окривљеног, степен кривице и друге околности од утицаја на начин извршења казне затвора прописане чланом 45. став 5. КЗ, па је стога Врховни касациони суд истог осудио на казну затвора у трајању од (шест) месеци и истовремено одредио да се изречена казна затвора има извршити на тај начин што окривљени АА неће смети да напусти просторије у којима станује, без електронског надзора, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, будући да су за то испуњени законски услови прописани напред наведеном законском одредбом.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је усвојио захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног као основан у делу у коме исти указује на повреду Кривичног законика из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ.

Поред наведеног, браниоци окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указују и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводима да дело за које је окривљени правноснажно оглашен кривим није кривично дело, из разлога што исти критичном приликом није предузео ни једну једину радњу активног отпора којом би отежао извршење конкретне службене радње, већ је према ставу бранилаца у питању „непослушност“ која се у кривичноправном смислу не може сматрати ометањем овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности, већ је реч о „простом бежању.“

Изложене наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује неоснованим из следећих разлога:

Кривично дело ометање службеног лица у вршењу службене дужности из члана 23. став 1. Закона о јавном реду и миру, чини онај ко прети да ће напасти, покушати да нападне или нападне или на други начин омета службено лице надлежних органа из члана 2. тог закона у вршењу службене дужности, а чланом 2. истог закона прописано је да су надлежни органи за одржавање јавног реда и мира министарство унутрашњих послова, комунална полиција, инспекцијски органи и други надлежни органи у складу са законом и утврђеним делокругом.

Дакле, законска дефиниција приликом одређивања радње извршења овог кривичног дела, на крају употребљава описну формулацију према којој ово дело постоји ако се овлашћено службено лице омета у обављању послова и „на други начин“, а што представља фактичко питање које суд решава у сваком конкретном случају.

Како је окривљени АА, према изреци правноснажне пресуде, критичном приликом „способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео његово извршење, на други начин ометао овлашћена службена лица у обављању послова безбедности, спречавања, откривања и расветљавања кривичних дела, прекршаја и других деликата, који су тога дана предузимани у смислу одредби члана 10. став 1. тачка 3) Закона о полицији и то полицијске службенике ББ и ВВ из ..., тако што приликом интервенције полицијске патроле која га је зауставила на улици због чудног и неуобичајеног понашања ... приликом покушаја прегледа осумњиченог од стране полицијског службеника ВВ, осумњичени се нагло окренуо и почео да бежи у правцу улице Братства јединства, за њим је потрчао полицијски службеник ББ гласно му говорећи: „... стани“, на шта се исти није освртао, оглушио се о наређење и побегао у непознатом правцу, прескочивши жичану и металну ограду... “ - то је очигледно да је окривљени критичном приликом својим понашањем оштетио вршење радње прегледа осумњиченог, односно обављање послова овлашћеним службеним лицима приликом вршења службене дужности, за које радње је и оглашен кривим правноснажном пресудом, па су стога наводи бранилаца

окривљеног којима указују на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, од стране овог суда, оцењени као неосновани.

У захтеву за заштиту законитости браниоци окривљеног истичу и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер сматрају да се побијане пресуде заснивају на доказима на којима се не могу засновати. У вези са истакнутом повредом, као незаконит доказ браниоци означавају записник о саслушању тада осумњиченог АА Ку бр.2127/13 од 15.01.2014. године, будући да је том приликом, окривљени пред овлашћеним службеним лицима полиције дао исказ, без присуства браниоца.

Одредбом члана 289. став 4. ЗКП прописано је да ако осумњичени пристане да дâ исказ, орган који обавља саслушање ће поступити у складу са одредбама тог законика о саслушању окривљеног под условом да су пристанак осумњиченог да буде саслушан и његов исказ током саслушања дати у присуству браниоца. Записник о овом саслушању се не издваја из списка и може се користити као доказ у кривичном поступку.

Из списка предмета произилази да је тада осумњичени АА изнео своју одбрану на записнику о саслушању осумњиченог дана 15.01.2014. године, пред овлашћеним службеним лицима ПС Кула, без присуства браниоца.

Полазећи од наведеног и цитране законске одредбе, по налажењу Врховног касационог суда, предметни записник о саслушању осумњиченог од 15.01.2014. године, није могао бити коришћен као доказ у доказном поступку, јер није испуњен неопходан законски услов, а то је да саслушање осумњиченог пред овлашћеним службеним лицима буде обављено у присуству браниоца.

Међутим, с обзиром на друге изведене доказе, и то исказе испитаних сведока ВВ, ББ, ГГ, ДД, као и друге писане доказе – то у конкретном случају, по оцени овог суда, није дошло до битне повреде одредаба кривичног поступка у смислу члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, због које је нужно укидање правноснажних пресуда. Наиме, очигледно је да би и без записника о саслушању осумњиченог АА од 15.01.2014. године, сачињеног пред овлашћеним службеним лицима ПС Кула, била донесена иста пресуда.

Имајући у виду наведено, по налажењу Врховног касационог суда, неосновано браниоци окривљеног указују да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде и то у односу на усвајајући део, на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, а у односу на одбијајући део, на основу члана 491. став 1. ЗКП.

Записничар - саветник
Марина Пандуровић, с.р.

Председник већа - судија
Зоран Таталовић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић